

Repcetermesztési gyakorlat közgazdász szemmel

A Gödöllői Tangazdaság Zrt. vezérigazgatójával, Nagy Ádámmal és Ködmön Szabolcs növénytermesztési ágazatvezetővel egyfajta ökonómiai megközelítésben, a költség- és jövedelemviszonyokat figyelembe véve beszélgettünk a növénytermesztési gyakorlatokról, azt is elsősorban a repcére vonatkoztatva.

A cégük nevéből eredően felvetődik a kérdés: milyen kapcsolatban állnak a gödöllői Szent István Egyetemmel? Netán e mezőgazdasági felsőoktatási intézmény tangazdaságaként működnek? A beszélgetés elején, talán nem árt ezt tisztázni – fordulok Nagy Ádám vezérigazgatóhoz.

A Gödöllői Tangazdaság Zrt. egy mezőgazdasági nagyvállalat, amelynek – a névhasználat ellenére – nincs köze a SzIE-hez, csupán jó szakmai kapcsolatokat ápolunk e tanintézménnyel. Vállalkozásunk 1992 óta működik részvénytársasági formában, 2002 óta pedig 100%-ban magyar magánszemélyek tulajdonban van. Székhelyünk és központunk Kartalon található. Földterületeink két nagy tömbben, Kartalon és Hatvan-Nagygyompos vonzáskörzetében helyezkednek el. Összesen 4500 hektáron gazdálkodunk, melyből 4200 hektáron szántóföldi növényeket, 310 hektáron pedig csonthéjasokat (kajszi, szilva, meggy, cseresznye) termesztünk.

A szántóföldi területeinkből kb. 1000-1200 hektár biztosítja a 700 fős tejelő szarvasmarha állományunk és szaporulata (összesen 1500 állat) takarmányozását.

Továbbá negyedik üzletágként kalászos és borsó vetőmagüzemet is működtetünk.

Idénytől függően 100-110 dolgozót foglalkoztatunk.

Mely kultúrákból épül fel a vetésforgó Önöknél?

Elsősorban kalászosokat (őszi és tavaszi árpa, őszi búza), valamint magborsót, napraforgót és repcét termesztünk.

Nagy Ádám vezérigazgató

Mivel a Gödöllői-dombság szomszédsága száraz mikroklímát eredményez, így a vízigényes kultúrának számító kukorica nem meghatározó nálunk.

Ha megjegyezhetem, a repce sem számít egy szárazságkedvelő növénynek!

Természetesen ezt is figyelembe véve alakítjuk évente a vetésterveinket.

Maradjunk továbbra is a repcénél! Tehát a kartali időjárási viszonyok mellett – vagy annak ellenére – is eredményesen termeszthető e kultúra Önöknél?

Igen, de ökonómiai oldalról megközelítve a kérdést, nyereséget napjainkban csak 3 tonna feletti hektáronkénti termésátlagok mellett lehet realizálni. Összességében a fedezeti küszöb a repcetermesztésünkben, tehát amikor a ráfordításaink és a

repceből elért bevétel kiegyenlíti egymást, 3 tonnás hektáronkénti termésmennyiség körül van.

2011-ig, amíg működött a biodízel program, és volt rá támogatás, addig 2,5 t/ha-os termésszint mellett is jövedelmező növény volt a repce. Akkor az értékesítési árak is 120-140 ezer Ft körül mozogtak tonnánként.

Az elmúlt 1-2 évben, amióta nincs támogatás, az árak 15-20%-kal csökkentek. Így mára már sokkal nehezebb nyereségesen repcét termesztetni. Mindebben természetesen az is közrejátszik, hogy önköltség (vetőmag, műtrágya, növényvédőszer stb.) szempontjából messze az egyik legdrágább szántóföldi növényről beszélünk.

2012-től a piaci helyzethez, a csökkenő árszintekhez igazodva, a korábbi 800-1000 hektárról mi is 4-500 hektárra csökkentettük az őszi káposztarepce vetésterületét.

Mivel azonban AKG programban

veszünk részt, valamint a gépkapacitásaink optimális kihasználása, a munkacsúcsok elkerülése szempontjából is fontos növényünk a repce, a vetésforgónkból biztosan nem fog később sem kiszorulni.

Melyek a termesztéstechnológia legfontosabb elemei, amellyel ezt a 3 tonnás hektáronkénti fedezeti küszöböt igyekeznek évről évre túlszárnyalni? Hol lehet és kell a ráfordításokon spórolni, ill. hol nem szabad „fukarkodni”? – teszem fel a kérdéseket most már a másik beszélgető partneremnek, Ködmön Szabolcs.

Az elővetemény betakarítását követően, ha a nyár folyamán erős az árvakelés vagy a gyomosodás, akkor inkább a kémiai gyomirtás eszköztárához nyúlunk a mechanikai gyomirtás lehetőségével szemben, ugyanis míg a ráfordítás oldalról pl. egy glifozátos kezelés 5 ezer forintnyi költséget jelent hektáronként, addig egy tárcsás művelést „nem úszunk meg” 6-7 ezer forint alatt. Arról nem is beszélve, hogy a nyár folyamán ez utóbbi munkaművelettel nagyon ki tudjuk szárítani talajunkat is.

Ami az alapművelést illeti, arid éghajlati viszonyaink és heterogén talajadottságaink miatt már kb. 5 évvel ezelőtt a forgatásról a lazításra tértünk át, melyhez vagy kultivátort, vagy lazítót használunk. Az elművelés rövidtárcsával történik.

A repcét augusztus végén (25-e körül) vagy szeptember elején vetjük el. Jó vetőgépeink vannak, amelyek megfelelő minőségű magágyat készítenek, így vetés után nincs szükség egy külön menetben a tömörítést szolgáló hengerezésre.

A hektáronkénti klasszikus 500 ezer szem helyett már régóta „csak” 350 ezer szemet vetünk. Tapasztalataink alapján, ha jó minőségű talajt, vetőágyat tud az ember készíteni, ez az alacsonyabb tőszám bőségesen elégséges a jó repceterméshez. A repce szereti ugyanis, ha nagyobb térállásban van, nincs besűrítve, mert így jobban el tud ágazni. Természetesen az alacsonyabb tőszám előnye a vetőmag-felhasználás so-

Ködmön Szabolcs növénytermesztési ágazatvezető

rán jelentkező költség-megtakarításban is megmutatkozik.

Nálunk, a költségracionalizálás sarkalatos pontja az is, hogy tápanyag tekintetében évente csak 3,5 tonnás hektáronkénti termésmennyiség eléréshez igyekszünk „bevetni” a repcét, ugyanis úgy gondoljuk, a mi viszonyaink között illúzió és hatalmas költségnövelés lenne 4-4,5 tonnás hektáronkénti termésmennyiséghez igazítani a repce tápanyag-utánpótlását.

Nyár végén-ősszel, vetés előtt bedolgozva, általában 2 mázsa 8-20-30-as műtrágyát adunk ki. Tavasszal, két menetben kerül sor a nitrogén kijuttatására. Először tölevélrózsás állapotában 2,5-3 mázsa szilárd műtrágya (pétisó vagy DASA) formájában 60-70 kg-nyi nitrogén hatóanyagot kap a repce. Míg a nitrogén második adagját (40-50 kg hatóanyag) a csapadékviszonyoktól függően szárbaindulás elején, közepeán mindig folyékony műtrágyaként – miután száraz körülmények között gazdálkodunk – juttatjuk ki, mivel így jobb hasznosulást tudunk elérni a leveleken keresztül. A repce esetében a megfelelő bórellátásáról sem érdemes megfeledkezni.

Rovarölő szeres kezeléssel szezonként négyet tervezünk be. Az elsőt a repceszár-ormányos és a nagy repceormányos ellen. A második kezelés, ha szükséges, a repce-fénybogarak ellen irányul. Idén erre

nem volt szükség. A következő védekezést virágzás elejére időztjük a repcebecő-gubacsszűnyogokat, repcebecő-ormányosokat és repcefénybogarakat célozva. A negyedik tervezett védekezés a virágzás alatt van.

Növénykórtani oldalról milyen növényvédelmi tapasztalatokat tudnak megosztani az olvasóinkkal?

A korábbi évek gyakorlatával szemben – mikor is 800-1000 hektáron termesztettünk repcét a 6-700 hektárnyi napraforgó mellett – 2012 óta, a vetésterület csökkentésével párhuzamosan kedvezőbb növényi sorrendet, vetésforgót tudunk biztosítani, melynek eredményei a repce esetében a kevesebb kórtani problémában és így végső soron a csökkenő növényvédőszer-felhasználásban mutatkoznak meg.

Kórtani oldalról a legveszélyesebb betegségének egyébként a repce fehérpenészes szár- és becőrothadását tartjuk, mely a talajban elfekvő áttelelő képletei, a szkleróciumok révén több éven át megtartja fertőzőképességét. A szkleróciumok elpusztítására beváltak nálunk a *Coniothyrium minitans* hiperparazita gombát tartalmazó készítmények, amelyeket vetéssel egy menetben dolgozunk be a talajba. Kijelenthetjük, használatuk alap technológiai elemmé

vált, amelyen nem érdemes spórolni, különösen annak tükrében nem, hogy e készítmények révén gombaölő szeres állományvédelemre a szklerotínia ellen nincs szükségünk.

Térjünk ki a betakarításra és az azt megelőző feladatokra is!

Becőragasztókat és deszikkáló szert egyaránt alkalmazunk azzal a különbséggel, hogy a becőragasztás alapelve a természetstechnológiáknak, míg az állományszárítás nem. Azonban, ha úgy látjuk, hogy nem egyöntetű vagy nagyon zöld az állomány, egyik évben sem spórolunk a deszikkáláson, ugyanis a költségeket nézve, ha a szárítást és a deszikkálást kell egymással szembe állítani, az mindig ez utóbbi javára dől el.

A betakarítás időszakában alapelvünk, hogy minél előbb kerüljön be a termés a magtárakba, ezzel is csökkentve azt az időszakot, amíg a repce ki van téve az időjárás szélségeinek. Új kombájnunkon már repcetoldat is van, melynek alkalmazása – ha számszerűsíteni akarjuk – eddigi tapasztalataink alapján legalább 1-2 mázsa terméstebbletben mutatkozik meg hektáronként.

Ez az imént bemutatott természetstechnológia, milyen költségráfördítással és jövedelmezőséggel párosul? – fordulok Nagy Ádámmal.

A tavalyi évet nézve a legnagyobb önköltségű növényünk egyértelműen a repce volt a maga hektáronkénti 280 ezer forintjával. Természetesen ez az összeg már minden ráfordítást (munkabér stb.) tartalmaz, míg a közvetlen önköltség kb. 220 ezer Ft/ha körül alakult.

Ami a jövedelmezőséget illeti, tavaly a termésátlagunk 3 t/ha volt és a repcét 102 ezer forintért adtuk el tonnánként.

Mindebből jól látszik, hogy nálunk nem tartozik a „pénzes növények” közé a repce, és a nagy termesztési költsége miatt egy 3 t/ha alatti termésátlaggal könnyen veszteséget is termelhet egy adott évben.

Ezzel szemben, ha a kalászosok közül az őszi búzát nézzük, az a tavalyi 6 t/ha-os termésátlag és a 220

ezer Ft/ha-os önköltség, valamint 45 ezer Ft/t-ás értékesítési ár mellett sokkal nagyobb, 50 ezer Ft/ha-os nyereséget termelt.

Természetesen minden évben felállítjuk a képzeletbeli dobogót a termesztett növényeink között. A tavalyi év „slágernövénye” egyértelműen a sörárpa volt, mely 7 t/ha-os termésátlag és tonnánkénti 60 ezer Ft-os értékesítési ár mellett 420 ezer Ft/ha-os árbevételűt produkált a búzánál alacsonyabb önköltség mellett.

A repce esetében milyen értékesítési stratégiát követnek?

Minden év abszolút más, és kiszámíthatatlan. A várható termés mennyiség 30-40 %-át minden tavasszal igyekszünk a biztonságra törekedve lekötni. Mivel megfelelő tárolókapacitással rendelkezünk, a felvásárlás során előnyt jelent számunkra, ha a felvásárló akár 6-8 hónapig tárolási díj ellenében nálunk tároltatja a terményét.

A beszélgetés lezárásaként egy utolsó kérdés: látnak-e még lehetőséget az imént bemutatott repce termesztéstechnológia fejlesztésére, a hatékonyság növelésére?

Már az elmúlt év során is jelentős hatékonyságjavulást értünk el a repcetermesztésünkben azáltal, hogy automata kormányzású erőgépek váltották le a régi traktorokat. A fejlesztéseink terén a következő lépés az lesz, hogy a vetés, növényvédelem, tápanyagutánpótlás terén is – terveink szerint a jövő évtől – a precíziós gazdálkodásra állunk át. Mindez reményeink szerint, ha nem is a termésátlagok javulásában, de az önköltségünk további csökkentésében és így végső soron a repcetermesztésünk eredményességének javulásában megmutatkozik.

Köszönöm a beszélgetést!

Kosztolányi Attila

**Nemzetközi növényvédő szer gyártó vállalat
dinamikusan fejlődő magyarországi leányvállalata
keres munkatársat**

Régió Menedzseri munkakörbe.

Munkavégzés helye: Bács-Kiskun, Szolnok megye

ELVÁRÁSOK:

- agrármérnöki vagy kertészmérnöki végzettség
- növényvédő mérnöki vagy növényorvosi képesítés
- kereskedelmi tapasztalat
- növényvédő szer piac ismerete
- angol nyelvtudás
- önálló, felelősségteljes munkavégzés

AJÁNLUNK:

- kiemelkedő, az elvárásokhoz igazodó anyagi és erkölcsi megbecsülést
- cégautót, ill. a munkavégzéshez szükséges eszközöket
- szakmai és személyes fejlődéssel járó munkát egy lendületes, sikeres csapatban

Amennyiben ajánlatunk felkeltette érdeklődését és a fenti feltételeknek megfelel, kérjük angol és magyar nyelvű önéletrajzát motivációs levelével küldje az alábbi címre:

allas.rsm6@gmail.com

Ne tépelődjön! Válassza a biztos termést!

- ▶ Állandó, megbízható minőségű deszikkálószer már 30 éve
- ▶ Hatásfokozó adalékanyaggal a gyorsabb szárító hatásért
- ▶ Légi kijuttatást segítő habzástgátló adalékanyaggal
- ▶ Mist Control cseppnehezítővel csomagban is elérhető

 Reglone[®]Air

syngenta.

A készítmény I. forgalmi kategóriájú.
Kérjük figyelmesen olvassa el a termék címkéjét és tartsa be a használati utasítást!

Syngenta Kft.
1117 Budapest, Alíz u. 2.
Telefon: 06 1 488-2200 • Fax: 06 1 488-2201
www.syngenta.hu • info.hungary@syngenta.com

Design: Opal Média

TM